

KMETSKI LIST

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kofodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Ne milosti, mi hočemo pravice

Vse naše zahteve so utemeljene v zdravi pameti

Po zdravi človeški pameti bi se zdelo, da je vprašanje rešeno že po naravi sami in da ni treba niti govoriti o njem. Dogodki, ki jih moramo preživljati, pa žal dokazujejo nasprotno.

Vsak zdrav človek ve in razume, da je morala nujen temelj vsakega življenja, ne torej samo družinskega in zasebnega, ampak tudi javnega, političnega življenja. Morala in vest pa narekujejo, da bodi človek pošten in ravnaj tudi s svojim najhujšim nasprotnikom vselej dostojno in pošteno. Ne delaj mu nič takega, česar ne želiš, da bi ti storil on.

Zdrava pamet ob veljavo

Kar zdrava pamet spoznava, tega ne spoznavajo danes v naših bolnih in do kraja zakuženih razmerah niti ljudje, ki bi morali po svojem družabnem položaju biti drugim za vzgled. Prišli smo tako daleč, da ne ločimo več, kaj je dobro in kaj ni, ampak vprašujemo, odkod kaka misel izvira. Da, celo tako daleč, da hočemo reševati nujna gospodarska in socialna vprašanja s stališča politične opredeljenosti in svetovnega nazora.

Mi smo svarili

Mi kot kmetje smo bili vedno in smo še danes proti takemu bolnemu ravnanju in napačnemu urejevanju javnega življenja. Zeleni smo in želimo, delali smo na to, delamo in bomo delali, da bodi vsaj reševanje važnih gospodarskih in socialnih vprašanj neodvisno od dnevnih političnih teženj in struj. Po našem mnenju namreč občuti lakoto, bedo in vsakršno pomanjkanje enako človek, ki je najbolj veren, kakor oni, ki je najbolj brezveren. Če ga zadene nesreča, jo občuti enako siromiak kakor bogatin. Gorje in stiska sta enaka udarca za vsakogar, naj misli politično tako ali tako. Pri tem se ne moremo ozirati na to, kakšni struji kdo pripada. Lepo je to povedal slovenski pisatelj, ki je hkratu katoliški duhovnik in župnik, mož, ki je sam okusil dovolj gorja, namreč Ksaver Meško, ko je zapisal:

**Vsi smo oprášeni od prahu
grešne zemlje**

Mi gremo naprej

Ko gledamo te razmere in spoznavamo, da so zanje gluhi tisti, ki so jih ustvarili, ne vemo drugega izhoda, kakor da vztrajamo na misli samopomoči. Prepričani smo namreč, da je jedro našega naroda zdravo in bomo skušali to jedro, našega kmeta, ohraniti v zili vsem težavam in nadlogam, ki jih mora prestatjati, zdravo. Samo s tem zdravjem nam je v danih razmerah mogoče rešiti dragocene pridobitve naših prednikov.

Sloga

je geslo, ki ga je v kmetškem ljudstvu rodila in obudila skrajna stiska. Ta sloga ne sme ostati mrtva, puhla beseda, ampak mora tudi

pri nas v Sloveniji v zili zastrupljenemu ozračju postati živa resničnost. Vemo, da se je marsikomu težko otresti predsodkov, ki jih je ustvarila naša nevesela zgodovina. Toda vprav uspehi naših hrvatskih tovarišev nam dajejo poguma in nas navdajajo z zavestjo, da smo sila, ako smo složni. Razcepljenost in razdvojenost v naših vrstah je vselej 16 naša škoda.

Ne milosti, pravice hočemo!

Pojav, kakor smo ga omenili zgoraj, je značilen. Take pojave pa moramo in hočemo enkrat za vselej preprečiti in odstraniti.

Mi nismo in nečemo biti raja, ki bi ji kakršenkoli gospod milostno rezal kruh po svoji volji, ampak smo temelj, ki hoče v celotni zgradbi državne skupnosti biti deležen v polnem obsegu svojih pravic, ker tudi v polnem obsegu opravlja svoje dolžnosti.

Tudi ta naša zahteva je naravna. Zato verujemo v njeno pravičnost in ne bomo odjenjali prej, dokler ne bo izpolnjena.

Akcija za dviganje cen kmetških pridelkov

Kmetijske podružnice so dobile od svoje centrale navodila in smernice za organizacijo sejmskih odborov in o njihovem postopanju za dosego višjih cen goveji živini.

Podružnice so započele delo z vso resnostjo in od povsod se javljajo ugodna poročila. Prav posebno marljiva je mariborska Kmetijska podružnica, ki jo vodi znani strokovnjak in požrtvovalni delavec na kmetijskem polju g. dr. Kovačič. Organiziral je sejmske odbore po vseh severnih štajerskih srezih. Kmetje se drže strogo navodil sejmskih odborov in med njimi vlada vzorna disciplina.

Ko bo akcija za dviganje cen goveji živini organizirana po vsej banovini, se bo delo razširilo tudi na druge kmetške pridelke.

Od vsega početka smo poudarili, da ta akcija ne bo rodila uspehov, ako jo ne bodo podprli vsi kmetje brez razlike in ako ne bodo sodelovale vse kmetške organizacije. Vsako rušenje discipline, razcepljenost in medsebojna konkurenca posameznih skupin, ali organizacij bi uničilo ves njihov trud in delo ter moglo povzročiti težke posledice za našega kmeta.

Kmetijska družba je vsled tega pristopila k temu prevažnemu poslu z vso potrebo pre-

vidnostjo. S posebnimi dopisi se je obrnila na vse one kmetške organizacije, ki se prvotnemu njenemu vabilu na skupno konferenco niso odzvale. V dopisu jih obvešča o izdanih navodilih svojim podružnicam in obenem naproša, da naj tudi one store silčno pri njihovih organizacijah. V svrhu enotnosti pokreta naj se organizacije pokoravajo onemu krajevemu vodstvu, ki je prvo započelo z organizacijo sejmskih odborov.

Navodila članom Kmetijske družbe

Kmetijska družba je izdala svojim članom živinorejcem tale navodila v zvezi z akcijo sejmskih odborov:

Cene živini bomo popravili le če z železno doslednostjo in disciplino zahtevamo pravo protivrednost za proizvodne stroške, ter če organizacijo sejmov sami izvedemo tako, da omejimo škodljivo prekupčevanje. To je naloga sejmskih odborov, katera bo rodila uspehe, če se boš držal sledečih navodil:

1. Ne prodajaj živine prekupčevalcem pred sejmom in sklepaj kupčije le na sejmu.
2. Smatraj ceno, ki jo določi sejmski odbor kot najnižjo in ne prodajaj izpod nje.

3. Pokoravaj se navodilom sejmskega odbora in postavi živino na določen prostor sejmišča.

4. Če si znal živino vzgojiti, jo boš znal tudi prodati ter ne rabiš pri tem mešetarja.

5. Odženi živino s sejmišča brez obotavljanja, točno ob uri, ki jo določi odbor.

6. Ne prodajaj živine po končanem sejmu, ker s tem kvariš disciplino, temveč raje povabi kupca na dom, da se z njim tam pogodiš.

7. Drži se določenih cen tudi pri prodaji na domu.

8. Vzdrži se vsakega kršenja javnega reda, oziroma zakonov, ker bi tako postopanje dalo pokretu obeležje nezakonnosti, ter bi povzročilo nezaželjene posledice za pokret sam, ki ima čisto gospodarski namen.

9. Vplivaj s preudarno besedo in pametnimi razlogi na omahljivce, da ne bodo kršili disciplino.

10. Ne obupavaj, če takoj v začetku ne dosežemo zaželjenih uspehov, ter vedi, da uspeh ne bo izostal, če bomo vztrajni, preudarni in strogo disciplinirani.

Vljudna in nujna prošnja

Ustavitev javnih dražb in eksekucij — Skriti denar mora na dan — Razdolžitev, likvidnost denarnih zavodov in javna dela — Ljudem dela in kruha!

V nedeljo, dne 15. marca se je vršil v godbenem domu v Domžalah redni letni občni zbor Združenja trgovcev za srez Kamnik ob zelo dobri udeležbi trgovcev iz vsega sreza.

Predsednik združenja g. A. Strgar je ugodoma pozdravil navzočnega predsednika ZTOI g. Jelačina ter tajnika g. dr. Plessa, predsednika lesnih trgovcev Dravske banovine g. Fr. Škrbca in tajnika Zveze trgovskih združenj g. inž. Sušteršiča.

Po končanem občnem zboru se je pričelo splošno gospodarsko zborovanje in je bila soglasno sprejeta resolucija, ki zahteva med drugimi tudi sledeče: da 6 let trajajoče neprestano nazadovanje vsega našega gospodarstva spravlja vse naše ljudstvo v vedno večjo stisko in bedo, da pomanjkanje denarja vedno bolj razkrajja naše gospodarstvo, da radi padca cen strahovito narašča prezadolženje in eksekucije, da na javnih dražbah propada imovina dolžnikov za vsako slepo ceno, pri čemer izgubljajo tudi upniki svoje terjatve — v korist špekulantov z gotovino, kar pomenja za dolžnike — oddajo premoženja.

Izredne razmere vpijejo po izrednih zakonih posebno v naši Sloveniji, ki je najtežje prizadeta tako radi nizkih cen živine kakor še posebej radi sankcij pri izvozu lesa, radi česar naslavljamo na kr. vlado v imenu vseh prizadetih.

vljudno in nujno prošnje

1. da takoj ustavi še javne dražbe in eksekucije, ki se vedno bolj množijo;

2. da tezavirani denar poišče na bolj kulturn način kot so javne dražbe ter odredi žigosanje novčanic in odvzem odvišne gotovine špekulantom z gotovino v korist sklada za javna dela, kajti na dražbah se uničuje težko pridobljeno premoženje;

dobljena in na pošten način prislužena imovina dolžnikov za slepo ceno in nosi značaj oddaje premoženja;

3. da kralj. vlada po 8-mesečnem študiju končno vendarle pristopi k dejanskemu reševanju problema dolgov, pri čemur prosimo;

- da reducira dolgove na pravično višino,
- da jih odkupi z novim državnim denarjem kot posojilo narodnemu gospodarstvu ter s tem popravi škodo, ki jo je prizadela kruta deflacija in vrne gospodarstvu odvzeti denar,
- da s tem omogočimo izplačilo zamrznjenih vlog ter obnovo vsega gospodarstva, ki brez potrebne denarja ne more napredovati,
- da s tem omogoči potem javnih del zaposlitev vseh, ki so potrebni dela in kruha, s čimer doseže večji konzum poljedelskih pridelkov in popravo cen ter porast kupne moči našega kmeta;

4. da spremeni zakon o Narodni banki tako, da Narodna banka ne bo več pridobitno podjetje, ki dela ogromne dobičke z državnim denarjem, ko ljudstvo strada, temveč da bo to državni urad, ki dela brez dobička in z zmerno režijo;

5. da vpliva na Narodno banko, naj pri izvozu, ki je življenjska potreba naše države, ne išče nikakega dobička ter izplačuje dobroimetja našim izvoznikom po dnevnem tečaju.

Zbor pozdravlja samopomoč kmečkega ljudstva za dvig cen živini in ostalim kmečkim pridelkom.

Zbor naproša kralj. vlado, da predložene upravičene zahteve in prošnje osvoji in oživetori.

Ministrstvo za šume in rudnike

Zakon o lovu se dopolni in čl. 5. doda sledeče določilo: Obč. odbor občine, na katere ozemlju se nahaja zemljišče, ki je dano v najem, more po odobritvi banske uprave skleniti, da se dobljena zakupnina za lov ne razdeli med lastnike zemlje, temveč da se vpiše kot dohodek občine.

Politični zakoni

Kakor lansko leto je vlada tudi v letošnjem finančnem zakonu dobila pooblastilo za izpremembo zakona o tisku, o združenjih zborih in dogovorih ter o volitvah narodnih poslancev. Izpremembe se morajo izvršiti v soglasju s posebnimi odbori narodne skupščine in senata.

Lansko leto se vlada teh pooblastil ni poslužila, čeprav je opozicija v svojih govorih ter interpelacijah zahtevala, ako ne spremembo, zlasti tiskovnega zakona, potem vsaj ukinitve preventivne cenzure pri izvajanju sedanjega tiskovnega zakona.

Druga pooblastila

Slovenska javnost je bila trdno prepričana, da bo finančni zakon vseboval tudi določila glede ukinitve čl. 117 zakona o ureditvi Državne hipotekarne banke, ki govori o prenosu pupilarnega denarja od regulativnih hranilnic. Mesto tega se pa zopet rok prenosa le podaljšuje za eno leto. Torej isto, kar je bilo do sedaj.

Čl. 100 finančnega zakona pooblašča ministrski svet, da more uveljaviti odloke o tem, kako se mora končno likvidirati premoženje političnih strank, ki so bile prepovedane leta 1929.

Rojstni dan T. G. Masaryka

Dne 7. marca je Češkoslovaška proslavila 86. rojstni dan svojega ustanovitelja in prvega prezidenta Osvoboditelja T. G. Masaryka.

Po vseh večjih krajih so društva priredila slavnostne akademije, na grad Lany pa, ki ga je hvaležna domovina poklonila svojemu velikemu sinu, so ves dan prihajale deputacije politikov, diplomatov pa kulturnih in prosvetnih delavcev. Tudi sedanji predsednik republike dr. Beneš je prišel osebno čestitat svojemu slavnemu predniku.

Med drugimi je čestital Masaryku in ga obiskal ta dan tudi predsednik vlade dr. Milan Hodža.

Bratskemu narodu iz srca želimo tudi mi, da mu usoda ohrani še dolgo živlega T. G. Masaryka, živo podobo slovanske človečanske globine in tvorne sile.

Preiskava proti narodnim poslancem

V zvezi s streljanjem v narodni skupščini, dne 6. marca t. l. je bilo aretiranih 12 narodnih poslancev. Damjan Arnautović kot napadalec, ostali pa kot njegovi sokrivci, ki so osumljeni, da so ga k napadu nagovarjali ali pa vzpodbujali. V policijskih zaporih se nahajajo: Dragiša Stojadinović, Radivoj Nanović, Dragiša Milovanović, Mirko Urošević, inž. Nikola Kabilin, Jovan Nenadović, Dragoljub Ivanović, Mihajlo Djurović, Vasilje Trbić, Tasa Dimić in dr. Srpko Vukanović. Policijska preiskava je v glavnem že končana in pričakuje se, da bodo v najkrajšem času izročeni Državnemu sodišču. Obtoženi so vsi po čl. 1., točka 7. zakona o zaščiti države.

Zasedanje senata

V petek preteklega tedna je bila sklicana seja senata. Predložen je bil proračun, ki ga je poslala narodna skupščina v nadaljnji pretres. V ponedeljek 16. t. m. je razpravljala o prora-

Doma in drugod

Teden domače politike

Narodna skupščina

Ostra politična borba, ki jo je vodila opozicija v narodni skupščini, je bila zaključena s sprejetjem proračuna za l. 1936./37. Za proračun in finančni zakon je glasovalo 185 poslancev, proti pa eden. Opozicija se proračunske razprave ni udeleževala in je svoj korak utemeljila v znanih izjavah, ki so jih podali zastopniki posameznih klubov takoj potem, ko je vlada zahtevala, da se proračun proglasi za nujen in da se ga obravnava po skrajšanem postopku. To se pravi, da sme pri razpravi govoriti le po en govornik od vsakega kluba.

V finančni zakon so bila sprejeta le ona pooblastila, ki jih je predložila vlada. Nekaj takih pooblastil za posamezna ministrstva navajamo v naslednjem:

Minister za socialno politiko

se pooblašča, da more predpisati način ugotavljanja najnižjih delavskih mezd z obvezno sklenitvijo skupnih pogodb.

Razširiti pokojninske zavarovanje zasebnih nameščencev tudi na ostale kraje, kjer to zavarovanje doslej še ni obstajalo.

Minister more izvesti zavarovanje za primer onemoglosti, starosti in smrti po zakonu o zavarovanju delavcev.

Zenska bolnišnica v Ljubljani se priključi kot oddelek splošni drž. bolnici.

čunu finančni odbor senata. Glavni govornik je bil g. dr. Kramer. — Z njegovim govorom je bil načelen pretres končan. Pričela je takoj podrobna razprava.

Senatu je bil predložen tudi zakonski osnutek o splošni razdolitvi. V odbor za proučevanje tega predloga sta bila izvoljena med drugimi tudi senatorja Ivan Pucelj in dr. Drago Marušič.

Sestanek JRZ

Preteklo nedeljo se je vršil v Celju zaupen sestanek banovinske organizacije JRZ, ki ji je prisostvoval poleg g. dr. Kulovca, predsednik ban. odbora JRZ za Dravsko banovino tudi g. dr. Drag. Lončar, več zastopnikov slovenske fronte, iz Zagreba g. dr. Jelašič in nekaj drugih delegatov. Na sestanku nista imela pristopa nar. poslanec g. dr. Dobovišek in Ivan Kreft.

Zunanje - politični pregled

Evropa preživlja te dni svojo najbolj kritično dobo. Napočil je čas, ki dokazuje, da sila ne more vladati sveta.

Kar je bilo za »vse večne čase« sklenjeno in podpisano v versejskem miru, se je sesulo v prah. Nemčija, ki je bila v nizu premaganih držav najbolj premagana in ponižana, je spretno poratila leta po vojni, ko so drugi zborovali in modrovali, za svojo notranjo preosnovo in preureditev. Vzlic strogim določbam in mednarodnemu nadzorstvu se je znala vnovič organizirati in obožiti. Kakor hitro pa je bila dovolj močna, je vrgla raz sebe verige mirovniških in drugih mednarodnih pogodb in je začela ravnati tako, kakor se zdi njenim državnikom najbolj prav.

Razume se, da je to nemško ravnanje razburilo vse njene sosede, zlasti pa

Francijo,

ki sedaj očita Nemčiji, da jo je prevarala. Francoski generali bi bili po tem zatrjevanju Nemčiji lahko narekovali mir v Berlinu in delili Nemčijo po svoji mili volji.

Na take očitke se Hitler čisto nič ne ozira in vztraja na svojem, češ, da je in mora biti Nemčija enakopravna z drugimi velesilami, ker se sicer z nikomer ne more niti družiti niti pogajati.

Anglija

se v tem sporu obnaša po angleško, to se pravi: obdržala je izmed vseh prizadetih držav največ diplomatske hladnokrvnosti. Medtem ko je pisanje angleških listov zelo ostro in protinemško usmerjeno, so izjave odgovornih krogov vedno take, da ostanejo vrata odprta na vse strani. Ko ni bilo drugega izhoda, so Angleži iznašli, da je nemara vzrok razburjenju napačen prevod besedice »alsbald« v predmetni nemški noti.

Ta besedica je res tako kočljiva, da ima lahko več pomenov. Pomeni namreč lahko: »čim, brž ko, potem ko« — in še več podobnega, kar lahko v raznih zvezah daje celotnemu besedilu note oziroma njenemu poudarku bistveno drugačen pomen.

Zadevo omenjamo, ker v jarki luči osvetljuje delo diplomatov in zgovorno dokazuje, od kakšnih malenkosti marsikdaj zavisi usoda sveta in sreča ali nesreča narodov.

To je bilo pa hitro opravljeno!

Brez truda — brez jeze — in veliko hitreje kakor po navadi je bilo oprano perilo. Ko ravna večje kose perila, ki se jih je prej mati tako bala prati, se ji srce kar smeje: brez vsakega truda so bili beli kakor sneg! Ampak zdaj je tudi vzela za pranje Schichtov Radion, s katerim se da tako preprosto prati: raztopi Radion najprej v mrzli vodi in ko raztopina s perilom zavre, kuhaj 15 minut. Nato izperi perilo najprej v topli, potem pa še v mrzli vodi — in perilo bo belo kakor sneg.

Schichtov RADION pere vse

J 636

V sporu se je med drugimi oglasila tudi

Poljska,

ki jo je nenadoma začela boleti glava. Spoznala je, da je Nemčija zapadnim državam ponudila 25letni nenapadalni dogovor, medtem ko enak sporazum s Poljsko ne obsega niti polovice te dobe. Torej Nemčija smatra vzhod Evrope za slovenska in po nemških pojmihi torej manjvredna tla. Ako bo Poljska iz teh pretresljajev res odnesla to prepričanje, utegne to slovanski misli in slovanskemu kmetstvu samo koristiti.

Delo za mir

V Londonu preskušavajo ročne sirene, s katerimi bodo svarili prebivalstvo ob zračnih napadih.

Svet Društva narodov

je na tajni seji razpravljal o teh zamotanih vprašanjih in je skušal najti tak izhod, da bi bil volk sit in koza cela. Radi bi ustregli Hitlerju, radi podpisnicam lokarnske pogodbe, radi pa tudi Franciji in še marsikomu. Je pa tudi v politiki tako, da ni mogoče hkratu služiti več različnim gospodom. Zato so se gospodje bolj omejili na »pojasnjevanje vprašanj« kakor pa na odgovarjanje in odločanje o vsem onem, za kar v resnici gre.

Italija

se v tem sporu zadržuje previdno v ozadju, ker hoče na vsak način čisto pravilno izkoristiti zmedo v Evropi za svoje namene v Abesiniji. Zato italijanski državniki nočejo v nobeno smer izjaviti nič določnega — stara italijanska politika, ki se je doslej še zmeraj dobro obnesla in bo po vsej priliki tudi sedaj obveljala.

Po tej opombi si naši čitatelji že tudi lahko predočijo, da vojna v

Abesiniji,

ki divja z nespremenjeno silo dalje, ni več niti važna niti zanimiva, ker vsi vemo in čutimo, da se usoda v tem sporu ne bo odločala na krvavih bojnih poljanah, ampak za zeleno diplomatsko mizo, ki ne bo postavljena v Afriki, ampak v Evropi. Komu bo naklonjena sreča, bo odvisno od zapletenosti glavnih evropskih velesil in nemara od položaja med

Rusijo in Japonsko.

Ne smemo namreč pri tem tedenskem pregledu prezreti okolnosti, da Japonska še vedno pridno deluje in da njena udarna sila narašča. Pred kratkim je namreč ta država

v obliki ultimata

zahtevala od Rusije, da odstrani svoje čete z mandžurske meje.

Kako bo Rusija na to zahtevo odgovorila, še ne vemo. Jasno in razumljivo pa je, da si v takih razmerah ne želi premočne Nemčije ali celo kakih vojniških zapletljajev v Evropi. Kajti v tem primeru bi bil rusko-francoski pakt za Rusijo skoraj brez pomena. Francija bi krvavela v boju z Nemčijo in ne bi mogla pomagati ruski zaveznici.

Nemčija in Mandžukuo

Kakor bo našim čitateljem znano, se Mandžukuo imenuje tisti del Mandžurije, ki so jo Japonci organizirali kot »samostojno« državo in ji dali za vladarja nekdanjega kitajskega cesarja. Ta mora sedaj seveda za plačilo plesati kakor žvižgajo Japonci.

Japonci so tudi naglo preplavili ves trg države Mandžukuo s svojimi izdelki. Saj krije Japonska 60 % vsega uvoza v Mandžukuo. Zanimivo pa je, da se je v tej državi izmed evropskih držav uveljavila zlasti Nemčija. Razen japonskih je dobili na teh tržiščih v prvi vrsti — nemške izdelke. Tako je lani znašal promet med Nemčijo in Mandžukuo 47 milijonov gobijev. En gobi je približno 14-25 Din našega denarja.

Operirani — spregledal

V Londonu je spregledal petletni deček, ki ni videl od rojstva. Trepalnice je imel vedno zaprte, ker jih ni mogel premikati zaradi okorelih mišic. Zdravniki so mu izrezali kos kože iz ledij in mu napravili nove trepalnice. Ko so mu po nekaj dneh odzeli obroč, je mogel novo napravljene trepalnice mikati.

Kmetska mladina

Iz tajništva Pododbora Zveze v Celju

Na Frankolovem ima Društvo kmetskih fantov in deklet svoj 6. redni občni zbor na praznik, 25. marca po rani maši ob 8. zjutraj v šoli. — Delegat Pododbora tov. Merslavič. — Društvo je priredilo tudi preteklo nedeljo, 15. t. m. dobro obiskano predavanje o važnosti udejstvovanja kmetske mladine.

V Št. Jurju ob juž. žel. bo 4. redni občni zbor v nedeljo, 29. marca ob 9. dopoldan v šoli.

Orla vas pa ima svoj 10. redni občni zbor prihodnjo nedeljo, 5. aprila ob 3. popoldan v društveni sobi pri tov. Kajtner. — Delegat Pododbora tov. Rojnik.

Braslovče

Tukajšnje Društvo kmetskih fantov in deklet je polagalo obračun o svojem letnem delovanju v nedeljo 15. marca. Iz poročil funkcionarjev je bilo razvidno, da se je društveno delo v pretekli poslovni dobi dobro razvijalo. Lanj je priredilo uspelo tekmo koscev, v zimskem času uprizorilo igro »Radikalna kura«, poslalo svoje udeležence v prosv. org. tečaj Pododbora, prav aktivno pa je društvo sodelovalo na »Kmetem taboru« v Zalcu 8. septembra. Društvena blagajna izkazuje 1124 Din dohodkov. Vodstvo za nadaljnje delo je bilo poverjeno dosedanjemu odboru. — Občnega zbora se je udeležil kot delegat Pododbora tajnik tov. Turnšek, ki je pozival k vztrajnosti pri delu za napredek in preporek naše vasi.

Št. Pavel pri Preboldu

Pretečeno nedeljo, 15. marca, je naše društvo zaključilo četrto leto svojega delovanja. Kot sosednja tov. društva, tudi naše ni zaostajalo v svojem delovanju in je vkljub težkim gospodarskim prilikam ob uprizoritvi igre »Divji lovec« in tekmi žanjic imelo 4815,25 Din dohodkov. Društvo je bilo zastopano tudi v Pododborovih tečajih v Celju. Dosedanji dolgoletni odbor se je nekoliko nadomestil z novimi, mladimi močmi ter je bil za predsednika izvoljen tov. Turnšek Aleksander, ki ga bosta nadomestovala kot podpredsednika tov. Rogl Jože in tov. Kokovnik Franc, za tajnika je tov. Kač Jože, blagajnik tov. Marinc Karl itd. — Na občnem zboru je bil delegat Pododbora tov. Franc Kronovšek, ki je navzočnim razložil pomen naših organizacij, ob enem pa o delovanju sličnih organizacij na Čehoslovaškem, kamor je bil šel letos januarja na šesttedenski tečaj.

Tečaj za dekleta

Ptuj, 15. marca.

Danes se je začel II. tridnevni prosvetno organizatorični tečaj za dekleta, ki ga je priredil ptujski Pododbor Zveze kmetskih fantov in deklet. Tečaj je otvoril predsednik tov. Joško Tomazič, pozdravil zastopnika sreskega načelnika g. Rozmana, navzočne predavateljice in predavateljice ter zastopnike društev.

V imenu ženskega odseka je pozdravila dekleta in goste tov. Marta Plepelec, ki je podarila, da tudi kmetska dekleta nočejo zaostajati za tovariši, temveč hočejo z njimi skupno delati za dosego naših idealov. Teško breme nosimo na svojih plečih, kljub temu pa tudi danes vedro zremo v bodočnost...

Pouk se vrši v Narodnem domu, kjer so tečajnice tudi na hrani, za stanovanje pa nam je dala mestna občina internat »Mladike«.

Dekleta pazno sledijo predavanjem. Zavedajo se, da morajo dobro izrabiti vsako priliko, da se pripravijo za svoj bodoči poklic.

Ker so korajžne in imajo dobro voljo, bo njihovo prizadevanje gotovo rodilo popoln uspeh, kar jim iz srca želimo!

M—a Pl—c.

Vel. Lipljene

Naše Društvo kmetskih fantov in deklet bo imelo svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 22. marca z običajnim dnevnim redom.

Vabimo vse redne in podporne člane, da se občnega zbora udeležijo. S seboj pa povabite še fante in dekleta, ki želijo pristopiti k našemu društvu kot novi člani. Zavedati se moramo, da le v skupnosti in slogi je moč!

Meste pri Komendi priredi s sosednjimi društvi v nedeljo, dne 22. marca izlet na Šmarno goro. Za slučaj slabega vremena pa se vrši

ALRIN NOVŠAK,

ki je v Planici z 89,5 m postavil nov jugoslovanski rekord v smuškem skoku.

izlet na praznik 25. marca. Društva so bila deloma že obveščena, natančno snidenje pa še obvestimo. Vsekakor pa naj se izlefa udeležijo tudi druga tovariška društva.

Gameljne. V nedeljo, dne 22. marca ima naše društvo svoj redni letni občni zbor.

Škrilj-Golo

Redka so poročila iz naših krajev, a verjemi, dragi čitatelji Kmetskega lista, da ne radi naše brezbriznosti, temveč radi razmer, v katerih marsikdo obupuje.

Sicer smo vedno govorili, da je slabo. Take stiske za denar kakor letos pa še ne pomnimo.

DVA AVSTRIJCA

Levo: Jožef Bradl, ki je postavil s 101 m svetovni rekord v smuškem skoku. — Desno: Albert Bildstein, sodnik pri tekmah.

Zaga v Mokreu je popolnoma ustavila obrat. Nič več ne prevažamo lesa, trgovci ga odklanjajo ali pa ponujajo tako sramotno ceno, da krijemo komaj še prevozne stroške.

Kljub temu smo še vedno trdno prepričani, da nekoč tudi nam hribovskim kmetom zasijejo lepši časi.

Naši vasi sta do nedavnega spadali v občino Želimlje. Pri zadnjem oblikovanju podeželskih občin pa smo zaprosili bansko upravo za premestitev v občino Ig. Utemeljena prošnja je bila uslišana, za kar se imamo zahvaliti bivšemu banu dr. Marušiču.

Zadnje čase slišimo, da neka skupina ljudi na Igu zbira podpise za odcepitev Škriljanov in Golanov od občine Ig. Za vzrok navaja, da naši dve vasi obremenjujeta izansko občino za 100%. Če so o tem ljudje tudi prepričani, ne vemo, lahko pa rečemo, da to ni res, ampak le — demagogija. Če bi Škriljani in Golani tudi ne plačali nobenih občinskih naklad, bi občinskega proračuna ne obremenjevali niti 50%.

V Škriljem in na Golem JRZ v splošnem ni organizirana. Zakaj? Zato, ker smo spoznali, da nas stranke samo varajo. Mi se zavedamo, da je rešitev kmeta samo v zadrugah in medsebojnem zaupanju in samopomoči. Če bomo radi tega izključeni, ne vemo. Povdarjamo samo to, da sta vasi Škrilj in Golo bili že prej sestavni del izanske občine, preden sta bili priključeni. Kajti edina naša pot je skozi Ig, kjer tudi kupujemo vse, kar nam manjka. S tem podpiramo izanske obrtnike, trgovce in gostilničarje in preko njih gotovo tudi — izansko občino. Glede na to je torej priključitev naših vasi k občini popolnoma pravična in socialna. To je gotovo uvaževal bivši ban dr. Marušič in upamo, da tudi ban dr. Marko Natlačen ne bo ustregel izanskim nezadovoljnejem.

Nikolaj Šteblaj, tajnik Dkfid Škrilj-Golo, se je poročil pred kratkim z gđ. Marijo Kališčarjevo iz Visokega pri Turjaku.

Hum pri Ormožu

Ze dolgo časa niste čuli glasu od našega društva. To pa ne pomeni, da smo držali roke križem in da nismo imeli kaj povedati o našem delu. Naša mlada četa kmetskih fantov in deklet je porabila preteklo leto za utrditev društva v organizacijskem in v duhovnem pogledu. Kakor vsa ostala tovariška društva, smo imeli tudi mi hude boje z nasprotniki našega pokreta. Čimbolj pa so se zaletavali sovražni valovi ob nas in čim ostreje je pihala mrzla burja, tem tesneje smo združili naše vrste, tem bolj nas je povezala medsebojna sloga in ljubezen. Iz nas so se skovali jekleni značaji in neustrašeno hočemo braniti kmetske interese na vseh poljih našega življenja. Program in načela mladega kmetskega pokreta so naša zvezda vodnica in nov, zaveden, borben rod vstaja tudi na vzhodni meji naše Slovenije. Krepko se razvija naš pokret. Skozi bedo in stisko se preriva in sto in sto ovir se mu zastavlja na pot. Zato je tembolj utrjen in odločen, boriti se za staro pravdo do končne zmage.

Tako združeni in složni smo preveslali zopet eno poslovno leto z občnim zborom dne 8. marca 1936. Za predsednika je bil izvoljen tov. Anton Otorepec, v odbor pa tov. Vinc. Ivanuša, Anton Kirič in Marija Munda. Izročili smo jim vesla in krmilo našega društva v trdni veri, da nas bodo vodili dobro po poti svobode in časti. Joško.

Šmartno ob Savi

Naše Društvo kmetskih fantov in deklet je imelo v nedeljo 8. marca svoj II. redni občni zbor, ki je zopet živ dokaz, kako se današnja kmetska mladina zaveda svojega poslanstva, katerega more izpolnjevati edino le v svojih društvih.

O društvenem delovanju je poročal tajnik Ivan Dovč. Iz poročila je razvidno, da je društvo vse leto uspešno delovalo. Društvenih prireditev je bilo 9, mnogo pa tudi članskih sestankov in

odborovih sej. Zato je podtikanje, da je društvo zaspalo, naravnost brezsmiselno klevetanje raznih »idealistov«, ki hočejo pokazati društvo v slabi luči.

Pri volitvah je bil v glavnem izvoljen stari odbor s tov. Zajcem Janezom na čelu. S tem so si zopet mnogi »budni aktivisti« prekrizali račune, ker ne bodo mogli netiti razdora v naših vrstah. Nič ne tajimo, da je število članstva malce padlo po zaslugi tistih, ki mislijo, da mora ves svet plesati po njihovi atonalni muziki. Za take tovariše nam ni žal. Upamo, da bomo v bodoče vse to nadoknadili z mladimi in zdravimi močmi, ki bodo imele nezlomljivo voljo itf skupno z nami v boj »Za staro pravdo«.

Dvor

Naše društvo bo imelo dne 29. marca t. l. v društvenih prostorih na Dvoru svoj letni občni zbor z običajnim dnevnim redom.

Vel. Osolnik

Dne 22. marca bo naše Društvo kmetskih fantov in deklet imelo svoj redni letni občni zbor.

Sv. Lovrenc v Slov. Goricah

Naše Društvo kmetskih fantov in deklet bo imelo dne 19. marca t. l. svoj III. redni občni zbor, na katerega vabimo vse članstvo ter prijatelje kmetske mladine.

Frankolovo

Dne 25. marca t. l. bomo na svojem rednem občnem zboru pregledali celoletno delo naše organizirane kmetske mladine ter nato s podvojenimi silami šli na delo za povzdigo naše vasi.

Št. Vid nad Ljubljano

V nedeljo, dne 8. marca t. l. se je vršil redni občni zbor našega Društva kmetskih fantov in deklet v dvorani g. Antona Kratkyja v

Št. Vidu. Istega je otvoril predsednik tov. Albin Koman ml., ki je v kratkih in stvarnih besedah opisal delovanje društva v poslovnem letu.

Sledila so poročila društvenih funkcionarjev, ki so bila plodonosna. Nato je govoril tov. Šušteršič o cilju našega gibanja, ki mora biti preporeč naše vasi v duhu kmetske sloge in čim aktivnejšega udejstvovanja. Sledile so volitve, pri katerih je bil izvoljen mesto dosedanjega predsednika tov. Ivan Arhar, odbor pa je z malimi spremembami ostal neizpremenjen.

Sklenilo se je za bodoče leto prirediti javno prireditev, nekoliko iger ter izlete v prosto naravo. Gojiti moramo med nami složno tovarištvo in prav gotovo bo zavladovalo po naših prelepih šentviških vaseh lepše življenje. Vse Vas, ki še niste v naših vrstah, vabimo in kličemo: Pridružite se našemu kmetskemu gibanju!

Tekme v Planici

so zadnje nedeljo obrnile pozornost vsega športnega sveta v Slovenijo.

Vzlic temu, da je prišlo z Norvežani do spora, so bile tekme vendar zanimive. Najbolj se je odrezal Avstrijec Bradl, med Jugoslovani pa je bil prvi Slovenec Novšak.

Nemška oborožena sila v Porenju

Po angleških cenitvah ima sedaj Nemčija v Porenju 240 tisoč mož vojske.

Od teh je 30 tisoč mož redne nemške armade, 30 tisoč je vojaško opremljenih in organiziranih policistov, 30 tisoč oboroženih članov »Arbeitsdiensta«, 150 tisoč »Napadalnih čet« in 8 tisoč legijonarjev iz Avstrije.

Spričo tolikoštevilne oborožene sile na primeroma tako majhnem ozemlju ni nič čudnega, če so nemškimi sosedom jeli lesti mravljinici po udih.

Dopisi

Dramlje

Vinski sejem in razstava v Dramljah se vrši v dneh 25. in 29. marca t. l. Kmetijska podružnica poziva vse vinogradnike iz »Drameljsko-savinjskega vinskega okoliša« da prijavijo svoja vina za razstavo do dne 20. t. m., a vzorce da dostavijo Upravi občine Dramlje do 22. t. m. zvečer! Razstaviti se sme največ tri sorte vin — in to: po 3 buteljčne (tričetrt literske) steklenice, od vsake sorte, katere se dobe pri upravi občine Dramlje. Na željo se bo za razstavljena vina dala odgovarjajoča odškodnina. Otvoritev razstave se s prisotnostjo gg. banovinskih referentov za vinarstvo in kletarstvo ter pristojnega g. sreskega načelnika vrši na praznik dne 25. marca ob 9. uri v Dramljah — nakar slede predavanja, poskušnje vin, sklepanje kupcij itd. Poskrbljeno je tudi za potreben prigrizek. Železniška postaja za Dramlje (peš) je Ponikva, odnosno za z vozilom Sv. Jurij ob juž. žel. Naprošeno je tudi avtopodjetje mesta Celja, da v dneh razstave vzdržuje potreben promet med Celjem in Dramljami. Obiščite to izvanredno prireditev, katere poset vam istočasno nudi prilžnost za lep spomladanski izlet k sv. Uršuli v Dramljah!

Kostanjevica

V brežiški bolnišnici je umrl 14. t. m. Jože Hodnik, posestnik in podjetnik iz Orehovca pri Kostanjevici. Bil je marljiv, napreden gospodar in dobronamern mož. Šele nad 40 let star je moral zapustiti svojo družino in svoje prijatelje. Naj v miru počival!

Predavala sta v nedeljo 15. t. m. v šoli v Kostanjevici g. šolski nadzornik Hrovat iz Kr-

božati ter ji je gladila debele ročice in je tako čudovito ljubko ravnala z njo:

»Moje ljubljeno... moje edino... moje bolno sladko... Če šele popolnoma ozdraviš, potem boš videla, kaj reči in igračice imam vse zate!«

Nesrečnica se je vzpela v kuhinji na prste, da bi mogla vjdeti skozi okence v vratih v izbo.

Mati je prinesla iz omare novo belo krilce z rdečimi pentljami. To je bila v solzah sešila med ljubljeno boleznijo, ko se dan in noč ni ganila od njene postelje. Potem je prinesla nove, svilenomehke čevljičke s črnimi pentljami in nove rokavičke do pol roke s sivimi, majcenimi pentljicami. Vse je razgrnila po postelji, da bi vsaj dete videlo, kakšne krasote ga čakajo, ko pojde spet prvič na prosto. In lončeni hranilnik v obliki pujska je mati prinesla in je z novci požvenketala Ankici na uho:

»Čuj, čuj... cin... cin! Ko si bila bolna, srček moj, smo ti to napolnili... Le poglej, kako debel trebušček ima pujske!«

In vzela je malo Ankico iz posteljice in jo ujčkala na kolenih: »Hopsa, hopsa, jezdila... In zdaj mi daj poljubček in spet zaspančkaj, dragica!«

Mati je obsedela pri postelji, dokler ni Ankica zasnila. Odganjala ji je muhe, prisluškovala njenemu dihanju, ji je gladila zlate lase s čela in pahljala pred njo. Golo ročico, ki je zdrknila venkaj, ji je skrbno potisnila pod toplo odejo, da vsaj ne bi dobila revmatizemčka. In ko je otrok trdno zaspal, je vzela mati škarje in je odstrigla zlat kodrček, ki ga je več kot dvanajstkrat

Krojač je divjal po sobi kakor hudič po kropilniku in je v zateglih glasovih najvišjega spoznanja davil venomer iz sebe samo besede:

»Tako, tako! Zdaj kaže ura prav! Tako, tako!«

Hropeč se je postavil pred malo vsiljivko, kakor hudoben kozel, ki hoče trkniti, in si je grizel spodnjo ustnico, da mu je kozja bradica stala čisto vodoravno.

Potem se je zasukal na peti, je potegnil svojo čepico z žeblija, planil iz sobe in tako silovito zaloputnil vrata za seboj, da bi bil puh skoraj podrl Špelico.

Stala je na pragu, naslonjena na rožance sobnih vrat in je vtaknila prst v usta. Bila je do smrti v zadregi in ni spravila nobene besedice iz sebe, ker je mati gledala tako neprijazno. Končno pa se je Špelica vendar opogumila in je tiho rekla:

»Mati!«

»Nesrečnica, ne imenuj me mater!« je krojačica planila kvišku.

Potegnila je Špelici prst iz ust in jo udarila po roki. Potem je pahnila otroka venkaj v mračno kuhinjo med ščurke in mrčes.

To pa je bilo sedaj na moč žalostno, ko je vendar pustila Špelica, da jo je rednica do krvi pretepala, samo da bi jo poslala domov k materi.

Po krojačevi sobi, prej polni tihe sreče, je sedaj odmeval prepir in razdor.

Mojster Kozocvet je divje zagrizen sedel pri jedi in je srdito gledal križem. Komaj je pokusil juho, je že vrgel žličo v kraj:

škega o sadjarstvu s posebnim ozirom na zati-
ranje sadnih škodljivcev in g. učitelj Burja o
čebelarstvu s posebnim ozirom na izrejo matič.
Predavateljica sta žela obilo priznanja in sta bila
od interesentov naprošena, da ponovno prideta
v enak namen v Kostanjevico. Kakor se redko
zgodí, je bilo to predavanje jako dobro obiskano.

Prvi nastop so imeli v nedeljo 15. t. m. na
odru Bučarjeve dvorane gasilci iz Dobrove pri
Škocjanu s svojo novo žaloigro »Grešne duše«,
ki jo je spisal domači dobrovski pisatelj
g. Leskovec. Igra je dobro zasnovana, manjka
ji samo nekoliko dramske tehnike. Igralci so se
dobro potrudili, da nudijo našemu občinstvu
nekaj izrednega.

Gasilska četa zasluži vse priznanje in pod-
poro, saj je Dobrova mal kraj, kjer se društvo
jako težko vzdržuje. Na svidenje v Dobrovi!

Litija ob Savi

Zborovanje sadjarjev litijskega sreza

Sadjarjsko društvo v Ljubljani sklicuje za
nedeljo 22. marca t. l. v litijsko narodno šolo
zborovanje vseh sadjarjev litijskega sreza. Zbor-
bo vodi zastopnik SVD iz Ljubljane in se začne
o pol 9. po prihodu jutranjih vlakov. Tudi za
odhod imajo udeleženci ugodno zvezo: ob 1 od-
nošno o pol 3. Na tem zelo važnem zborovanju
se bodo po načrtu obravnavala vsa važna vpra-
šanja našega sadjarstva. Zelo potrebno je, da
pošlje vsak kraj svojega zastopnika, ki bo po-
tem poročal doma svojim sosedom o sklepih, ki
bodo sprejeti na zborovanju. — Popoldne si bo-
do zborovalci lahko ogledali vzorne gospodar-
ske naprave banovinskega veleposestva na Po-
novičah: novi svinjaki, govedo, silos, farma šta-
jer-ke kokoši, gozdna in sadna drevesnica, novi
nasadi breskev in lešnikov, nova sadna su-
šilnica.

Iz Moravč

Ni me presenetil dopis v zadnji »Domolju-
bovi« številki pod naslovom »Se: Neveste pro-
dajajo«, ker je bil poln zavijanja in nestvaren,
pač pa me je presenetil, ker je bil brez pod-
pisa.

Če pisec res ni tako boječ in če ima čisto
vest, zakaj tega ni naredil?

Dokler tega ne stori, je za mene stvar kon-
čana, ker anonimni dopisi osebne značaja so
za treznega človeka brez vrednosti.

Pripravljen sem razčistiti in dognati krivdo
ali nekrivdo, toda ie iz oči v oči, ker v nasprot-
nem slučaju smatram napad za osebno žalje-
nje. Kot dobro vzgojenemu krščanskemu člo-
veku mora biti pravica in resnica nad vse.

Dopisniku tudi priporočam, naj se pri pri-
hodnjem morebitnem dopisu podpiše že zato,
da ne bo toliko nepotrebnega in morebiti tudi
krivičnega sumničenja med Moravčani.

K. K.

Kako smo prodali nevesto

Da bo javnost pravilno poučena o zloglas-
ni prodaji neveste, ki jo je iznesel anonimni
pisec v »Domoljubu« pod naslovom »Neveste
prodajajo«, podajam sledečo izjavo:

Kot sosed in dober prijatelj nevestinega
doma, sem sestavil poslovilno pismo, ter ga
nesel po starem moravškem običaju pred po-
roko ženinu na nevestin dom v družbi svo-
jega brata. Povabil pa sem tudi g. učitelja
Kotnika z namenom, da spozna ta običaj, ki
je pri nas splošno priljubljen. Da je ta običaj
v resnici priljubljen je dokaz, da se niti pri-
staži »Domoljuba« še sedaj niso ravnali po
navodilu »Domoljubovega« dopisnika, temveč
so prodali še pred kratkim nevesto za precej-
šnjo količino vina.

Da pa naša »izsiljevalna bratovščina« ni
imela najmanjšega namena izsiljevati od že-

nina »težke tisočake«, imam tozadevne do-
kaze od g. ženina in nevestinega brata.

G. ženin je popolnoma svojevoljno poklo-
nil za nevesto Din 150—, a nevestin brat je
še posebej dal Din 100— za »fantovščino«.
Za ta denar je dobilo 21 moravških fantov
večerjo in pijačo.

Za igralce, godbenike in sodelavce pri igri
»Revček Andrejček«, ki so se isti večer zbrali
tudi v isti gostilni, pa se je malenkostna po-
gostitev izplačala iz društvene blagajne. Po-
leg tega pa sem za pogostitev godbenikov še
jaz poklonil Din 100— za prirejeno mi pod-
oknico, kot kapelniku.

Po igri sem bil dolžan povabiti oba gg.
učitelja Berlota in Kotnika, kot sodelavca pri
igri, ki pa sta svoj zapitek proti moji volji
tudi plačala.

Glede »voglarjenja« pa pripomnim, da v
Moravčah ne smatramo prodajanje nevest za
»voglarjenje«, pač pa je voglarjenje to, če
gre kdo zvečer na »ohcet« in tam brezplačno
je in pije.

Ker je vsa ta časopisna polemika nevesti
in nevestinemu domu neljuba, bi pričakoval
od nepoučenega dopisnika več obzirnosti. Si-
cer sta pa oba dopisa osebne značaja, na-
pisana z namenom, da škodujeta ugledu učitelja
— učiteljev.

S tem dopisom smatram, da je zadeva za
nas končana.

Moravče, dne 14. marca 1936.

Anton Cerar.

Poplave so zahtevale v severno-vzhodnem
delu USA veliko število človeških žrtv. Preko
30 oseb je mrtvih, še večja pa je škoda na blagu.
Cenijo jo doslej na kakih 50 milijonov dolar-
jev. Ker radi poplav mnogo tovarov ne more
obratovati, je izgubilo delo doslej najmanj 200
tisoč ljudi.

»Nič več ni nobenega reda na svetu.«

Mojstrica je s pogledom nadzirajoče preletela mizo, če
morda manjka nož, vilice ali solnica.

»Vse je narobe! Nič več ne gre nobena reč po vrsti!«

»Nobena reč po vrsti,« je planila krojačica vmes: »Ali
ti nemara močnato jed dam pred juho na mizo?«

Da... da... Sveto pismo ima prav: Prvi bodo zadnji!
Hm, za petletno, za enoletnim pride sedaj sedemletna!

Potem so navzkriž zročje oči spet primerjaje begale
med Špelico v kotu in mojstrico. Zdaj so motreče obviselo
na otroku, potem so se spet zabodle globoko v mojstričini
obraz.

»Ni primere... nobene primere,« je začel nato spet
zlobno zbadati.

Mojstrica je vprašala:

»In v čem naj ne bi bilo primere?«

»Nobene poteze nima od tebe. Hm, hm, komu le utegne
biti podobna? Ima torej pač n j e g o v e oči? In n j e g o v
nos? Ali je bil lep človek? A? Morda iz garde? A?«

Dolgi, suhi krojač je jel poskakovati od ljubosumja:

»Če je bil lep človek... hočem vedeti? Boš govo-
rila? A?«

Sedaj se je tudi ona razgrela.

»Da!« mu je kriknila na ušesa. »Lep človek, pa ne
živankari!«

Tedaj je planil kvišku in jo pričel daviti in s pestjo
udrihati po njej.

»Pregreha! Misliš še sedaj nanj?«

Nato je srečni krojač Kozovec spet potegnil čepico z
žeblja, je planil iz sobe in zaloputnil vrata za seboj, da so
zacvenčala okna.

Krojačica je obstala kakor polita in bi se bila od
sramu in jeze najrajši pogreznila v zemljo. Zdaj jo je bil
davil in pretepal, prvič v času njunega zakona. Zdaj je
proč ves mir. Vrgla se je na tla in začela bridko plakati.

Mala Špelica je prilezla iz kota v kuhinji in je rekla:

»Mati!«

Tedaj je planila krojačica kvišku, kakor da jo je pičil
modras:

»Ali ti nisem prepovedala, da mi rečeš mati? Hudič
naj bo tvoja mati!«

Divje je vzplamtel njen srd. Saj je bil otrok vsega kriv.

»Radi tebe me je davil in pretepal, krokar otroški. Mi
boš še kdaj rekla mati?«

In je jela udrihati po nesrečnici. Špelica se je krivila
pod udarci in zagotavljala:

»Ne... mati... prav gotovo ne rečem več!«

Zmeraj se je otroku zarekalo. Vso jezo in sram, ki ju
je povzročila moževa surovost, je utepla krojačica v nesreč-
nico. Potem jo je spet pahnila v kuhinjski kot med ščurke
in mrčes.

Špelica si je drgnila oči, jokati pa ni mogla.

Tedaj se je pravkar predramila iz spančkanja mala
krojaška princeska v zamrežen postelji in je vzdihnila.
V trenutku je bila mati pri njej, ji je takoj dala polno žlico
malinovega soka, ji je vsilila sladek piškotek in jo je začela

Mlatič

Sence

V pragozdu večno je vlažna tema, drevesa mogočno zasenčajo tla.

Neštetih golota se skriva v gozdovih kričeča togota krivičnih, sirovih.

Pri nas tudi sence umetne — naravne, spletene so v vence, da so — mikavne.

Kot senca je tudi naš zgrbljen težak, z žulji se puli, za druge — bedak.

Kolikor milijonov vržemo v hlad, toliko — i . . . podaljša nam glad.

Zgoditi se mora — prečistiti mrak, ga tare tegoba in kamen težak.

V dišavah opojnih peščica uživa, od žarkov se sončnih v bojzani zakriva.

Odkrijmo vse strehe, kjer tema se skriva, očistimo mehe, naj sonce nas umiva!!

Katoliški kinematografi

»Slovenec« z dne 13. t. m. se je v odgovoru »Jutru« močno zaletel. Oba brata se namreč preklata, kateri in kakšni kinematografi so boljši ali slabši. Padla je že tudi večkrat beseda o pohujšanju in podobnem, kar je nam, ki gledamo ta boj — za denar (samo za denar namreč gre pri vsej zadevi) samo kot neudeleženi opazovalci, samo v zabavo.

Zato tudi v zabavo svojim čitateljem pove-mo, da je »Slovenec« silno hud na »Jutro«, ker piše to nekje o »katoliških kinematografih«. Na največji boben tolče »Slovenec« in se bije po junaških prsih ter na vsa usta zatrjuje, da ni nihčej v Sloveniji kinematografa, ki bi se »katoliški« hotel ali pustil imenovati in tudi »Slovenec« nobenega za »katoliškega« še do danes ni proglasil.

Tako »Slovenec«. Mi temu ne oporekamo. V ta petelinji boj bi pa le deli tole zrno.

Kino »Mladinski dom — Kodeljevo« je last 88. 00. Salezijancev z Rakovnika in gotovo ne obratuje brez njih nadzorstva in vodstva. Ker vsa slovenska javnost smatra ta red za odlični katoliški red, smatra tudi njih podjetja za — katoliška.

Po zadnjem »Slovenčevem« poročilu bi morali svoje mnenje precej predružačiti in bi prišli po logičnem sklepanju celo do tega, da Salezijanci niso niti nočejo biti — katoliki.

Kot čisto posvetni ljudje si v tem seveda ne lastimo sodbe in naj prijatelj »Slovenec« kar sam opravi z rakovniškimi duhovnimi gospodi, če ga bodo v nejevolji prijeli za ušesa!

Novice

× Ako hočete biti postreženi z dobrim blagom in po najnižji ceni, potem kupujte le v manufakturni trgovini Kmečki magazin, Ljubljana, Krekov trg 10.

× V Stražišču pri Kranju so iz kapele sv. Petra, ki je last graščine Št. Peter, tatovi ukradli zvon, ki je bil vlit leta 1532. V bližini kapele so našli še lestvo in dolgo vrvo, po kateri so tatovi spuščali zvon iz kapelinskega stolpa. Da je tatvina res popolna, so tatovi tudi orodje, namreč vrvo in lestvo, ukradli pri dveh hišah v vasi.

× V Ljubljani se je v Levstikovi ulici za poslopjem »Mladike« vrgel pod vlak komaj 20letni brivski vajenec Bogomir Gerbec. Lokomotiva mu je seveda popolnoma odrezala glavo od trupla in je bil fant takoj mrtev. V smrt je šel radi nesrečne ljubezni.

× Umrl je na svojem posestvu v Hrastovici pri Petrinji soustanovitelj Hrvatske seljačke stranke Stjepan Šimunović v starosti 74 let. Bil je eden izmed najvnetejših organizatorjev hrvatskega kmeta in najožji sodelavec pok. Stjepana Radića. V njegovi hiši se je zbralo 5. februarja 1905 okrog 70 kmetov iz vseh krajev Hrvatske in tu je bila pod predsedstvom pok. Radića ustanovljena Hrvatska kmetška stranka. Okrajni organizaciji HSS je pok. Šimunović predsedoval vse do l. 1928. in bil član njenega glavnega odbora. Za narodnega poslanca ni hotel nikdar kandidirati, čeprav mu je bilo večkrat ponudeno.

× Enodnevni tečaj o cepitju vinske trte in o trsničarstvu se vrši v ponedeljek 23. marca t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

× V zdravilišču Topolštica je revizijska komisija ugotovila nerednosti v poslovanju. Gre za znesek okrog 150 tisoč dinarjev. Baje bo proti bivšemu ekonomu in skladiščniku radi tega uvedeno kazensko postopanje.

× V Starošineh je izbruhnil požar, ki je upepelil gospodarsko poslopje posestnice Marije Klasinc, stanujoče v Mariboru. Sreča v nesreči je bila, da je močno deževalo, ko se je pokazal na poslopju rdeči petelin. Sunijo, da je ogenj zanetila zlobna roka. Škoda znaša 7000 Din, a je krita z zavarovalnino.

× V Osjeku je bivši svetnik občine Ivan Korač radi poverbe obsojen na dve leti robije.

× »Edinost«, ki jo je pred časom izdajala Jugoslovanska narodna stranka kot tednik v Ljubljani, prične baje zopet izhajati kot štiri-najstidnevnik v Kamniku.

× Trgovsko obrtna zbornica v Novem Sadu obvešča izvoznike konj, da je avstrijsko ministrstvo financ dovolilo, da se iz naše države za tekoče trimesečje izvozi v Avstrijo 299 konj.

× Ta-ta, velika trgovska hiša, še nima dovoljenja za obratovanje v Zagrebu. Verjetno pa je, da ga bo v kratkem dobila.

× V Sisku se je razpasel tifus (legar). V nekaterih hišah je obolelo kar po šest do sedem oseb. Krivdo za naglo širjenje bolezni iščejo v nehigijenskih mestnih vodnjakih.

× Na Teznu je pri trgovcu Francu Podlipniku povzročila eksplozija neke masti, ki so jo kuhali, velik požar. Zgorelo je gospodarsko poslopje z garažo, dvojna oprema za trgovino, stiskalnica in več drugih predmetov v skupni vrednosti kakih 50 tisoč dinarjev.

× Blizu Vidma so v Savi našli komaj nekaj dni starega mrtvega otroka. Kakor je ugotovila sodna komisija, je bil otrok ob rojstvu živ. Orožniki poizvedujejo, kdo je zločinec.

× Tihotapstvo. V Zagreb se vtihtalpi na leto kakih 5 tisoč hektolitrov vina. Zagrebška občina ima radi tega nad 700 tisoč dinarjev škode, oziroma ima za toliko manjše dohodke od trošarine.

× Strašno smrt si je nakopala v Zagrebu 15letna učenka Vilma Šafer, ki se je v neki hiši v Jurešičevi ulici vozila z liftom (električnim dvigalom). Deklica je ravnala nekako neprevidno in je prišla med lift in stopnišče. Dvigalo, ki je bilo v obratu, jo je seveda takoj zmečkalo. Preden so prispeli reševalci, je bila nesrečna deklica že mrtva. V trenutku nesreče je šel tam mimo njen oče, ki je strojar in že dolgo časa brez pjenja. Videl je pred hišo gručo ljudi, vendar ni niti slutil, kaj se je zgodilo. Ves dan je zaman iskal dela po mestu, pa se je tedaj žalosten in potrj vračal proti domu. Čez malo časa mu je nekdo prihitel povedati strašno novico o njegovi hčerki.

× Zagrebški mešetar in prekupec. Stefan Frček je na sejmu v Ivanič-gradu ubil sejmškega zastopnika Gospodarske sloge Stefana Vraneša. Napadel ga je z nožem in ga tako strahovito ranil, da je Vraneš na mestu obležal mrtev. Frčka so prijeli orožniki in samo njim se ima zahvaliti, da ga niso razjarjeni kmetje takoj sodili sami.

× Od maja lanskega leta pa do sedaj je bilo iz Salija v Dalmaciji izvoženih v Češko-slovaško 102 tisoč 600 kilogramov slanin rib. Nasoljene ribe so prodali ribiči povprečno po 3 Din za kg bruto teže. Prejeli so torej za te izvožene ribe 307 tisoč 800 dinarjev.

× V Kiearju, gozdu pri Levanjih, je nek pohotnež napadel žensko, a je slabo naletel. Kmetica se je obupno borila z njim in mu končno tudi ušla. Med ruvanjem ga je vgriznila v prst, on pa ji je raztrgal vso obleko. Po njenem opisu so orožniki prijeli možkega, ki je bil že večkrat osumljen posilstva, a veelej oproščen, ker ni bilo dokazov. Zdaj ga je vgriz na prstu izdal in mož bo moral delati pokoro za vso rešto svojih grehov.

× V Ljubljani je šel v smrt 27letni občinski delovodja iz neke prekmurske občine Ivan Lenček. Na Kongresnem trgu si je pognal kroglo v glavo. Po rodu je bil Lenček iz Ljubljane.

Po svetu

V Rusiji so izvedli poskus, ki je vsekakor zanimiv.

Osnovali so naselbino zločincev in jim dali v tej popolno svobodo, ako bodo — pošteti.

Poskus je rodil neverjetne uspehe. Iz 400 zločincev, ki so jih l. 1929. prepeljali v Bolševo, se je spremenila sedaj naselbina v mesto, ki šteje 1500 moških in 500 žensk.

Mesto je lepo, ima tovarne, gledališča, šole in vse, kar spada v mesto. Zločinov ni, dasi je predstojnik te občine nekdanji — najhujši zločinec.

Po tem posrečenem poskusu nameravajo na Ruskem ustanoviti več takih naselbin in tako premagati in zatreti zločinstvo.

■ Lovci na glave. Na ozemlju med državami Shan-pa do kitajske pokrajine Yünan v Aziji živi divji rod Va. To so divjaki ki se še živijo z neke preproste vrste poljedelstvom, žive pa raztreseno in so silno divji. Nobena kolonialna oblast jih doslej še ni mogla podvreči svojim zakonom. Celo Angleži jih rajši puste v miru, kakor da bi imeli kaj oprava z njimi. Va hodijo nagi. Med mnogimi posebnostmi njih vere je zlasti značilna tale: Va verujejo, da si za posmrtno življenje usuznjajo človeka, ki mu odsekajo glavo in nato shranijo njegovo lobanjo. Zato prirejajo posebne slove na glave. Va neopaženo prihitijo, odseka žrtvi glavo in jo odnese s seboj. Prepričan je, da mu bo ubiti moral po smrti služiti. Ker pa hoče biti vsakdo kolikor najbolj mogoče oblašten in veljaven, skuša vsak junaški Va čim več ljudem odsekati glavo, da bo imel po smrti dovolj sužnjev.

■ V Sanghaju so začeli v več japonskih predilnicah stavkati delavci. Japonski listi trdijo, da so te stavke izzvali in organizirali komunisti.

■ Mednarodna delavska konferenca je večer in danes zasedala v Londonu. Na konferenci je bilo navzočih okrog 200 delavskih zastopnikov iz najrazličnejših držav, nikogar pa ni bilo iz Rusije, Nemčije in ne iz Italije.

■ Zdravnik obsojen na smrt. Porota v Manchesteru (Anglija) je obsodila na smrt 36letnega indijskega zdravnika Buck-Ruxona. Umorit je namreč svojo ženo in služkinjo. Svojo ženo Izabelo je spoznal leta 1928., ko je še študiral na vseučilišču v Edinburgu. Pozneje se je z njo poročil, a se je je zopet naveličal, jo odpeljal v hrbe in jo s služkinjo vred umoril.

■ Eksplozija na morju. Italijanski parnik »Marchidiana« je na Rdečem morju dohitela silna katastrofa. Na parniku se je namreč pripetila eksplozija, ki je bila tako strahotna, da se je ladja radi poškodb potopila. Pri nesreči je utonilo 8 moč posadke, 10 moč pa je rešila neka angleška ladja, ki jih je sprejela na krov.

Radio

od 22. do 29. marca 1936.

Nedelja, 22. marca: 9.40: Versko predavanje (dr. Mihael Opeka); 16.00: Kako naj pospešujemo rejo malih živali (g. Inkret); 17.00: Gospodinjska ura: Moka v kmetijskem gospodinjstvu (gdč. Anica Lazarjeva).

Ponedeljek, 23. marca. 18.00: Zdravniška ura: Obolenje prebavnih organov (g. dr. Bogomir Magajna).

Torek, 24. marca. 18.40: Filozofsko predavanje (g. dr. France Veber).

Sreda, 25. marca. 16.00: O gozdarstvu (g. ing. Tavčar).

Petek, 27. marca. 18.00: Zenska ura: O tkaninah (ga. Štibernik Dana); 18.40: Delavsko predavanje: Naši vajenci (g. Pernišek).

Sobota, 28. marca. 18.40: O medionizmu (g. prof. Jos. Šimenc); 19.50: Zunanji politični pregled (dr. Alojz Kuhar).

Žrebanje

dobitkov 2 $\frac{1}{2}$ % vojne škode,

ki se je vršilo 2. t. m., na katerem so bili izžrebani sledeči dobitki:

(Nadaljevanje in konec)

Ser.	Štev.	Din	Ser.	Štev.	Din
7068	237	3.000	7474	139	3.000
7149	3	5.000	7475	590	3.000
7173	162	3.000	7541	974	5.000
7250	195	3.000	7564	663	5.000
7250	972	5.000	7588	654	20.000
7273	881	3.000	7593	464	5.000
7290	386	50.000	7596	229	3.000
7305	722	3.000	7659	974	3.000
7312	37	3.000	7678	907	5.000
7335	474	3.000	7707	572	3.000
7373	578	3.000	7747	869	3.000
7402	330	3.000	7822	475	3.000
7408	786	3.000	7825	946	3.000
7409	228	5.000	7829	163	3.000
7420	605	3.000	7835	232	3.000
7441	874	3.000	7840	354	20.000

Vse vrste usnja kakor ševro, boks in lak v vseh najmodernejših barvah — Velika izbira prvovrstnih podplato v drobno in debelo — Čevljar-ske potrebščine vedno v zalogi — Damske torbice, aktovke, nahrbtnike, kovčke in šolske torbice Vam nudi po najnižjih cenah trdka

Franc Erjavec zaloga usnja
LJUBLJANA, STARI TRG 18

Ser.	Štev.	Din	Ser.	Štev.	Din
7846	101	3.000	8549	723	100.000
7847	659	20.000	8644	597	5.000
7870	92	20.000	8648	225	5.000
7895	79	50.000	8701	124	3.000
7928	707	5.000	8703	467	3.000
7949	556	3.000	8719	143	5.000
8006	377	3.000	8768	960	3.000
8017	219	5.000	8770	946	20.000
8136	342	5.000	8771	280	3.000
8137	458	3.000	8781	585	3.000
8204	966	5.000	8791	248	5.000
8307	346	5.000	8882	140	3.000
8308	683	3.000	8912	384	3.000
8310	913	5.000	8925	54	3.000
8335	465	3.000	8936	954	5.000
8340	181	100.000	9078	678	3.000
8344	411	5.000	9214	172	3.000
8432	872	50.000	9262	960	3.000
8447	84	3.000	9279	413	5.000
8466	457	5.000	9297	88	3.000
8484	769	3.000	9331	335	3.000
8505	678	3.000	9362	394	3.000
8517	617	5.000	9373	466	5.000
8524	721	3.000	9379	550	5.000
8528	1.000	3.000	9384	522	5.000
8540	357	50.000			

Sejmi

22. marca: v Grahovem, Šmartnem ob Paki.
 23. marca: v Litiji, Polhovem gradu, Cerknici, Ptuj.
 24. marca: v Vel. Mraševem pri Krškem, Dol. Lendavi.
 25. marca: Št. Jurju, Novem mestu.
 26. marca: Horjulu, Lukovici, Dobovi, Turnišču, Dolah pri Litiji, Tehanjih, Rakičanah.
 27. marca: Sp. Kostrivnici.
 28. marca: Mokronogu, Sv. Gori nad Podsedo, Gornji Lendavi.

Vrednost denarja

1 ameriški dolar	Din	43.15
1 nemška marka	Din	17.60
1 švicarski frank	Din	14.27
1 angleški funt	Din	250.—
1 avstrijski šilling	Din	9.40
1 francoski frank	Din	2.89
1 češkoslovaška krona	Din	1.81

Naročajte »Kmetijsko Matico« !

Prejo Pohoštvo
 sprejema v tkanje „Krosna“ tkalnice v Ljubljani, Zrinjskega 6. Sej lan, da se s tkanino lastnega izdelka oblečeš!

izdelujem in prodajam na knjižice posojilnic Zveze slovenskih zadrug v Ljubljani, pri kateri je na razpolago tudi moj naslov in ostali podatki

■ Današnja ruska žena. V sedanji Rusiji je zaposlenih 8 milijonov žensk v industrijskih obratih. 66 tisoč Rusinj je inženjerk in tehničark, 12 tisoč žensk pa v današnji Rusiji deluje na raznih poljih znanosti.

TISKOVINE
 vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!
TISKARNA MERKUR
 LJUBLJANA, GREGORČIČEVA ŠT. 23
 Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur.

Vse denarne zadeve

terjatve v hranilnih knjižicah vseh denarnih zavodov, vrednostne papirje (vojno škodo)

nakup in prodaja

Izvede razne kompenzacije, plačila dolgov pri denarnih zavodih s hranilnimi knjižicami in z gotovino.

Izposluje in vnovči

vse hranilne knjižice takoj v gotovini in hranilne knjižice na varno vknjižbo na mesečno odplačevanje v gotovini v polnem znesku in jamstvu.

Vlagaletji in dolžniki

obrnite se v gornjih zadevah na spodnji naslov. Zanesljive nasvete glede nakupa, prodaje in naložbe kapitala Vam daje brezplačno in jamči za strogo solidno izvedbo v vseh poslih. **Alojzij Planinšek**, banč. poslov. pisarna, Ljubljana, Beethovnova ulica 14/II., telefon 35-10.

Varno naložite svoj denar pri

HRANILNICE KMEČKIH OBČIN V LJUBLJANI

Niklošičeva cesta št. 19. V palači Vzajemne zavarovalnice

telefon 21-33 rač. račun 10.545

Hranilne vloge na knjižice, stalna razpoložljive, sprejema in jih obrestuje najugodnejše. Večje stalne vloge z odgovorjo po dogovoru. — Zavod je poplato varno, ker jamči zanj 16 večjih kmečkih občin z vsem svojim premoženjem in z vsa svojo davčno močjo, ter je stalno pod nadzorstvom banjskega komisarja. Uradne ure za stranke so od 9. do 12. ure dopoldne.

LEP SEMENSKI OVES

domač in ruski, nadalje lucerno in črno deteljo, semensko peso in razna druga semena ima v zalogi

»EKONOM«, Ljubljana, Kolodvorska 7

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica števil. 1

Telef. št. 28-47. Rač. poš. hran. št. 14.257. Brzjavni: »Kmetijski dom«. Žiro rač.: Narodna banka

Vloge na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštno položnice za nalaganje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso. Sploh vrši vse denarne posle, ki spadajo v delokrog denarnih zavodov.

BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12 in od 3—5, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 $\frac{1}{2}$ ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000.—

Rezerve: Din 1.300.000.—